

punkt har tilladt mig at omtale som den, der efter min Mening vilde gjøre Lovforslaget unyttigt, idet de ikke ville være istand til at hæve Kreditobligationernes Kurs. Jeg ser nemlig ikke rettere, end at, naar man paa den ene Side begrænsfer Statskassens Forpligtelse ligeoverfor Kreditorerne og paa den anden Side negter, at Interessenterne maa betale mere end en bestemt Rente, saa kunne Kreditorerne komme i det Tilfælde, at den ene ikke kan og den anden ikke maa betale. Jeg tror vel ikke, at noget saadant Tilfælde vil indtræffe praktisk; men er et saadant Princip nedlagt i Loven, vil det gjøre det tvivlsomt, om man gennem en saadan Foranstaltning vil være istand til at hæve Kreditobligationernes Kurs, og det er derpaa hele Lovens Betydning beror. Om det Vædringsforslag, som er fremfat af et æret Mindretal, og som gaar ud paa, at Grændsen for Størrelsen af de Eiendomme, som kunne komme i Betragtning her, ikke skal være 2,500 Kr., men 3,000 Kr., skal jeg sige, at det bliver altid en Skjønssag, hvor man vil sætte Grændsen for de Begunstigelses, som man tilbyder gjennem dette Lovforslag. Jeg har sat den til 2,500 Kr., ikke fordi jeg er fuldkommen overbevist om, at det er den absolut rigtige Grænde, men jeg vil dog holde paa denne Grænde, indtil jeg ser, at der er en overveiende Mening om, at 3,000 Kr. skulde være heldigere. — Med disse Ord skal jeg slutte.

C. Møller: Jeg har egentlig kun forlangt Ordet for at støtte det Forslag, der er fremfat under Nr. 1, nemlig, at Ordene „paa Landet“ maa udgaa. Jeg har givet Tid saa længe med at tage Ordet for at høre, hvad den høitærede Minister i saa Henseende vilde sige imod eller for Forslaget. Jeg kan imidlertid ikke negte, at jeg ikke har hørt Grunde, der kunde foranledige, at dette Vædringsforslag ikke var fuldt berettiget. Man maa nemlig ikke glemme, at der her ikke er Tale om egentlige Kjøbstadeieendomme; den Slags Kjøbstadeieendomme i Almindelighed, hvor der drives et større eller mindre Næringsbrug, hører slet ikke ind herunder, det har ikke været Mindretallets Tankte, at de skulde kunne optages i disse Kreditforeninger, men Tanken har været den, at man syntes, at der laa noget Vigtigt, man kunde næsten sige Uretfærdigt i, at smaa Eiendomsbesiddere, der ere blevene Ciere af smaa Jordstykker og mindre Guse, der tilfældigvis ligge paa Kjøbstadgrund, derfor skulde være udelukkede fra at kunne optages i disse Foreninger. Det kan jo gjerne være, at det ikke vilde være af saa stor Betydning for disse Folk, om de kunde blive optagne eller ikke, thi vi have jo i alt Fald for Distrikterne en Kreditforening, hvori de kunde blive optagne, naar deres Eiendomme da ikke ere altfor smaa, saa at det Laan, de begjære, ligge under det Minimum, som Foreningen har sat. Nu maa

man dog tage noget Hensyn til, at Hensigten med denne Lov skulde være at stæffe nogen Lettelse, og om disse smaa Eiendomsbesiddere slet ikke havde anden Fordel ved at gaa ind i disse Foreninger, end at de, hvis Hiertallets Vædringsforslag bliver vedtaget, kunde faae deres Eiendoms Taxation optaget gratis, vil der dog altid være vundet Noget for dem, og saa vil det jo altid for disse Folk være uforstaaeligt, at fordi de tilfældig bo paa den anden Side af et Gærde, der danner Grændsen mellem Kjøbstads- og Landjurisdiktionen kunde de af den Grund ikke opnaa det samme Gode som de, der høre under Landjurisdiktionen. Der er henvist til, at disse smaa Eiendomsbesiddere ville kunne faae Laan i Sparekasserne. Jeg har i saa Henseende temmelig megen Erfaring, men jeg tror, at snarere det Modsatte vil blive Tilfældet. Jeg tror, at disse mindre Landeieendomsbesiddere snarere ville være udelukkede fra at faae Laan, fordi Sparekasserne, i alt Fald mange af dem, jeg kjender, ere bestyrede af Folk fra Landet og kun for en ringe Del ere bestyrede af Folk fra Byen, men det er jo af de Ting, der ere forskjellige paa de forskjellige Steder. For mig er Hovedsagen imidlertid den, at jeg egentlig ikke har hørt nogen Grund, der skulde bevirke, at vi ikke vedtage Vædringsforslaget. Jeg er nemlig bange for, at hvis Vædringsforslaget ikke vedtages, vil navnlig disse Smaaafolk i Kjøbstæderne sige, hvad de ere meget tilbøielige til bestandig at henvise til — det er naturligvis for en stor Del urigtigt —: Ja, se Kjøbstæderne skulle altid udelukkes, naar der skal opnaas et eller andet Gode. Det er for at udtale dette, at jeg har begjæret Ordet. — De mere almindelige Ting, som Lovforslaget eller Vædringsforslagene indeholde, er der jo ikke stor Anledning for mig til at komme nærmere ind paa, da min Stilling foreligger i Mindretallets Erklæring, men der er dog et Par enkelte Punkter, som jeg ikke kan undlade at fremhæve, blandt Andet det, at det fra flere ærede Taleres, og ogsaa fra den ærede Ministers Side saa stærkt er blevet fremhævet, at denne Slags Panter ere fuldt saa gode som andre Panter. Men hvorfor er det saa egentlig nødvendigt, at Foreningerne skulle have Statens Garanti? Det er mig ganske uforstaaeligt. Jeg er bange for, at hvis dette Lovforslag bliver vedtaget, planter man der en Blomst, som vil være en Driehusplante, der ikke rigtig vil trives i det private Liv. Det ærede 12te kongevalgte Medlem (Rosenørn) var meget inde paa, at den Slags Folk, navnlig de smaa Landeieendomsbesiddere vare saa overordentlig gode Betalere. Jeg tror ogsaa nok, man kan indrømme, at de grumme gjerne ville betale; men Et er at ville betale, et Andet er at kunne det, og ved saadanne Institutioner som denne maa man absolut tage Hensyn til, at man i ikke saa Tilfælde er nødt til at bruge stærke Midler, og saa er det jo, at der kommer